

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egy évre ... 18J Lei.

Fél évre ... 90 Lei.

Egy negyed évre ... 45 Lei.

Egy hóra ... 15 Lei.

Nyilttári közlemények megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG

Aradi és csanádi egyesül vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 82.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Récsvény Társaság.

Bulevardul Regele Ferdi nand I. (József főh.) ut. 22.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1921.

Főszerkesztő: **Stauber József.**

Szerda, január 12.

A kutya-adó.

Írta: dr. Barabás Béla.

Ez volt az egyetlen adó, amit az emberek önként és szívesen fizettek. Ez ellen nem fellebbezett senki, mert kis áldozat mellett meg volt az ellenértéke, meg volt a haszna, az öröme, a szórakozása, a kedvtelése mindenkinek. Most már ennek is befellegzett. Mert ma csak az fog fizetni a kutyaért, aki vagy milliomos, vagy könnyen szerzi a pénzt vagy annyira szereti a kutyáját, hogy nem tud megválni tőle. És fizetni fogunk igen sokan azért, mert előnyünk, hasznunk van belőle. A házra, kertre, lakásra olcsóbban és jobban nem lehet vigyázni, mint ezzel az állattal, amely neszel, ugat, figyelmeztet, ha idegen ember teszi kezét ajtónk kilincsére. A kutyaadóval nem pénzügyi szempontból foglalkozom, mert a kiadott rendelet ellen sem kérvényezni, sem felebbezni nem lehet. Itt nincs más hátra, mint vagy fizetni, vagy megválni az egész háznép ez egyetlen önzetlen barátjától.

De foglalkozom e kérdéssel vegyesen köztekinetekből és emberi szempontból, mert így talán maga a rendeletet kibocsátó kormány fog enyhíteni a túlszigorú intézkedéseken. A rendelet alaphibája ugyanis az, hogy kiterjeszti azt a chuj (kolozsvári) Pasteur-intézet egész területére. Mert én megengedem, hogy a statisztikai adatok szerint a veszett kutyák által megmarrt emberek száma napról-napra nő, de ez nem vonatkozik sem Aradra, sem a vidékre. Ezt be is bizonyítom és tanúságul hívom magam mellé az aradi rendőrséget, vajon igaz-e, amit elmondok?

Aradon a múlt év február havában egy kutyát találtak vesztettnek s bár embert nem marrt meg, a legszigorubb zárlatot fogantatották, amely 90 napig tartott. Ilyen eset ismétlődött júniusban és a zárlat november végéig tartott. Azóta veszett kutyát nem találtak Aradon és így járványról szó sem lehet. Nálunk az állategészségügyet

megfelelőleg kezelik s így a mi városunk területére ezt a világszerte hallatlan mérvű kutyaadót kiterjeszteni elhibázott dolog volt. Erre a hibára rádúplázott a városi tanács, amidőn kimondotta, hogy házörző kutyát a belvárosban nem enged tartani, mert a belvárosi kutyák mind arisztokraták, mind luxuskutyák. Ha e merev álláspontból a tanács enged, az ügy nehézsége felig meg van oldva.

És most jön az emberi szempont, vagy nevezük önzésnek. Aki kutya barát, az megért engem, a többinek úgy is hiába beszélek. Az én egyetlen adótárgyam egy kis kutya, amelytől nem szívesen válnék meg. A tapasztalat

igazolja, hogy lakásunkat, kis holmicskánkat igen sok rossz embertől védi meg egy jó kutya. Vannak, akik félnék a kutyától és erre bizonyára okuk van. De vannak emberek és pedig a többség, akik szeretik ezt a háziállatot a hasznáért. Ezenkívül a kutya hü állapot, okos, éber, ragaszkodó és ahol gyermek van, ott egy kipróbált pajtás szerepét tölti be. To-

vább megyek. Aki lovat, kutyát, macskát vagy egyéb háziállatot nem szeret, nem is lehet jólelkű ember, az nem szereti még embertársát sem.

Csak azt sajnálom, hogy ezzel az elmefuttatással semmit sem enyhítettem a százakra menő kutyaadón. De talán helyettem cselekedni fog — a város tanácsa.

Szakadás a nemzeti pártban.

(Vajda karácsonyi elmékedései.)

BUCURESTI. Az *Indreptarea* írja a következőket: A karácsony a politikában újabb meglepetést hozott. A politikai élet az ünnepek alatt csak szinleg teremtett az ellenfelek között néhány hetes fegyverszünetet, mert a harc a kulisszák mögött ugyanolyan hévvel folyik tovább. Így például az erdélyi nemzeti pártnak karácsonya igen érdekesnek ígérkezett, mert a párt kebelében olyan ellentét merült fel, a mely *okvetlenül szakadásra vezet.* Ez az ellentét *Vajdát és Maniut* el fogja választani *Popp-Csicsótól* és az lesz a következménye, hogy az erdélyi nem-

zeti párt két élesen különvált táborra szakad. Vajda és Maniu ellen foglalnak állást *Bontescu* és *Vlád Aurél* volt miniszterek is, a kik *Popp-Csicsót* fogják követni.

Megalakult az erdélyi magyar párt

CLUJ (Kolozsvár). Vasárnap délelőtt a városháza üléstermében impozáns keretek között és általános lelkesedés mellett tartotta meg a város és vármegye magyarsága szervezkedő gyűlését. A történelmi jelentőségű, gyűlésen az összes meghívottak megjelen-

tek. csupán a munkásság nem képviselte magát. A zsúfolásig megtelt nagyteremben ünnepélyes csendben és feszült figyelem mellett terjesztette elő *Grandpierre* Emil volt kormánybiztos a következő határozati javaslatot:

— Mondja ki az értekezlet, hogy a magyar nemzeti kisebbség minden irányu politikai képviselete és kisebbségi jogai érvényesítése céljából egy pártokon és osztályokon felül álló és Románia területén lakó minden magyart magába foglaló Magyar Szövetség szervezését szükségesnek tartja. Ideiglenes központi bizottságot küld ki az egyetemes szervezet előkészítésére és megalakítja a városi és megyei tagozatot. Felhívja az értekezlet a vidék magyarságát a csatlakozásra és arra, hogy vármegyénként és városokként tartson hasonló értekezletet, válassza meg a szervezés előkészítésére szükséges helyi bizottságokat, a melyek egyszersmind a magyarság érdekeit lesznek hivatva a végleges alakulásig képviselni, a Clujon (Kolozsvárott) megtartandó alakuló nagygyűlésre, amelynek ideje most még nem állapítható meg, minden megkezdett huszezer lélek után válasszanak egy-egy képviselőt.

A határozati javaslatot egyhangulag fogadta el az értekezlet és elhatározta, hogy az ideiglenes központi bizottságba 21 tagot választ. Ebből tizenkilencet közfelkiáltással nyomban meg is választottak, két hely

egyelőre

betöltetlen maradt.

LEGUJABB.

(Halálbüntetés a láncosokra.) Bécs. Az itteni munkásság azt követeli, hogy a láncereskedőket halállal büntessék.

(Nyugatmagyarország.) Páris. A Temps cikket ír a Nyugatmagyarországi kérdésről és kijelenti, hogy az érdekelt feleket nem szabad megakadályozni abban, hogy a határkiigazításról egymással megegyezzenek.

(A bolgár exkirály a magyarokhoz.) Koburg. A magyar labdarugókat, akik a koburgi versenyen résztvettek, fogadta *Ferdinand* száműzött bolgár király, aki többek között ezeket mondotta: — Ezer mértföldön át érzem és megértem a magyar nemzet rettenetes sorsát és keserves fájdalmát. Bizzanak Istenben.

(A menekült orosz дума.) Páris. A külföldre menekült oroszok dunája összeült, amelynek elnöke *Exentier* lett. A párisi lapok kicsinylő hangon írják a gyűlésről.

(Agoston Péter perújást kér.) Budapest. A halálraítélt dr. Agoston Péter volt népbiztos perújítással kíván élni. Agoston ártatlannak érzi magát, ő halálos ítéleteket nem hozott és azokhoz nem járult hozzá. Új tanúk kihallgatását kéri.

(A Petőfi-társaság nagy díja.) Budapest. A Petőfi-társaság nagy díját *Szabolcska Mihálynak*, a kiváló költőnek ajánlotta fel. A társaság elhatározta, hogy a Petőfi-házban Madách-szobát rendez be.

(Maradó magyar államtitkárok.) Budapest. A politikai államtitkárok közül mindössze négyen maradnak: *Meskó* belügyi, *Schober* pénzügyi, *Pekár* kultusz és *Mayer* földművelési.

Mozdony-vásárlás.

BUCURESTI. A minisztertanács egyetértőleg a CFR. igazgatóságával megengedte, hogy a nagy iparvállalatok, gyárak stb. üzleti forgalmuk lebonyolítása végett kizárólagos használatukra mozdonyokat vásárolhassanak. A szükséges vagonokat az állam fogja rendelkezésre bocsátani a cégeknek. A vasút igazgatósága kötelezettséget vállal, hogy ezeket a mozdonyokat nem fogja elrekvirálni a tulajdonosoktól. Ezzel az intézkedéssel remélhető, hogy az iparcikkek, nyersanyagok és termények szállítása közel jövőben sokkal gyorsabban fog történni.

Hitel a keleti államoknak

PÁRIS. Horne kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt az elmúlt napokban nagy konferenciát tartottak Párisban, amely a keleti államoknak nyújtandó hitel kérdését tárgyalta. A konferencián az összes nagyobb pénzintézetek és biztosító társaságok képviselői vettek részt. A pénzügyi világ kapacitásai egyértelműleg azon nézetnek adták kifejezést, hogy a pénzügyi helyzet megoldása csak úgy történhetik meg, ha a keleti államoknak igen hosszú lejáratú hitelt nyújtanak, miáltal lehetővé válnék Európa keleti részével a kereskedelmi forgalom felvétele. Legközelebb ismét összeül a konferencia, hogy a hitelnyújtás módjait az érdekelt államokkal megállapítsa.

A valutapiac.

Arad: Dollár 75. márká 1.10. Timisoara (Temesvár): Dollár 75. márká 1.10. Budapesti valutáarak: Angol font 2170. Léva 600. dollár 570. francia frank 3600. márká 810. lira 2050. osztrák korona 83. rubel 285. leu 730. szokol 660. svájci frank 9200. korona és franciadinár 1380. Devizák: Amsterdam 188. Bucuresti 745. Berlin 17.5. Prága 662.5. Svájc 9000. Bécs 85.5. Zágráb 370. Bécsi valutáarak: márká 952. leu 877. francia frank 4000. svájci frank 10400. dollár 6444. rubel 337. szokol 770. dinár 1725. magyar bankjegy 117. Zürichi devizák: Berlin 8.95. Newyork 651. Páris 38.60. Prága 7.35. Budapest 1.07 és fél. Zágráb 4.20. Bucuresti 8.50. Bécs 1.40. osztrák lebélyezett korona 1.

A bécsi gyors. Az utazási díjakat még nem állapították meg.

Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy a bécs—bucurestii gyorsvonalat csütörtök délután érkezik Aradra. E hír megjelenése után városzerte érdeklődnek aziránt, hogy mennyibe fog kerülni az ut Aradtól Bucurestiiig, illetve Aradtól Bécsig. Illetékes helyen érdeklődésünkre kijelentették, hogy a gyorsvonal menetjegyeinek árát még nem állapították meg. Értesülésünk szerint a külföldre szóló jegyek árát francia francban fogják számítani és ezt Bucurestiben leiel is lehet fizetni. A gyorsvonatra csak annyi jegyet adnak ki, ahány hely lesz a gyorsvonalon. Illetékes helyen érdeklődünk aziránt is, hogyan fog történni az utazók személyi okmányainak megvizsgálása. Azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a külföldről Romániába érkező utasok utlevelét az aradi határrendőrség az aradi állomáson fogja megvizsgálni, továbbá azokat is, akik külföldről Aradra érkeznek és innen tovább utaznak Romániába. Erre a célra valószínűleg az I. osztályú várótermet rendezik be. A külföldre utazók utazási igazolványait a Marosillyétől Aradig terjedő vonalon vizsgálják meg. Értesülésünk szerint az eredeti tervtől eltérőleg a Bucurestiből Bécsbe induló gyorsvonalat nem a brasovi (brassói), hanem az aradi személyzet viszi tovább Aradról egész Brasovig (Brassóig). A brassói személyzet pedig innen

Bucurestiiig vezeti a vonatot. A magyar vasutasok ezidőszert csak Kurticsig hozzák a vonatot. Az aradi határrendőrség mindent elkövet, hogy a magyar vasutasok Aradig jöhessenek a vonattal, de erre nézve intézkedés még nincs. A mozdonycsere minden esetre Aradon fog megtörténni. Arra nézve sincs döntés, hogy a vámvizsgálatot hol tartják.

Orvosi kamara.

Bucurestiben a múlt év nyarán kongresszust tartottak az orvosok s ezen elhatározták, hogy külföldi mintára orvosi kamarát állítanak fel. Elhatározták azt is, hogy az orvosi kamarát az ügyvédi kamarák mintájára az állam által elismertetik és az összes orvosokat kötelezik, hogy a kamarába lépjenek. Egy bizottságot küldtek ki a külföldi orvosi kamarák tanulmányozására s ez a bizottság most érkezett vissza utjáról. A bucurestii egészségügyi igazgatóság a kamara szabályzatát megküldte a megyei orvosi hivatalnak. Dr. *Bradean* Athanas megyei főorvos ezúton hívja fel az Aradmegyében tartózkodó, gyakorlatot folytató összes hivatalos és magánorvosokat, hogy e hó 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor jelenjenek meg a vármegyeházán, ahol a kamara szabályzatának pontjait meg fogják vitatni. A főorvos felhívja a hivatali orvosokat, hogy egyéb

sürgős ügyek elintézése végett is okvetlenül jelenjenek meg a megbeszélésen.

Az utlevelék.

Szombat este utazott el Clujra (Kolozsvárra) *Bodrosan* Aurél, a városi utlevélosztály vezetője, hogy magával hozza a városi utlevélosztály felállítására vonatkozó utasításokat és a szükséges nyomtatványokat. Az utlevélosztály valószínűleg már e hét végén megkezdí működését. A megyei lakosság részére az utleveléket a vármegyeházán; a városi lakosság részére pedig a városházán állítják ki s valamennyi utlevelét dr. *Moldovan* Silvius prefectus írja alá. A prefectus egyéb ként kijelentette munkatársunk előtt, hogy az aradi utlevélosztály valószínűleg felhatalmazást kap rövid lejáratú utlevelék kiállítására is s így az utlevélosztály rövid úton kiadhatja azok részére is az utleveléket, akik a Romániával határos valamelyik országba akarnak utazni.

Grófi palotából bank.

BÉCS. Az 1903. évben elhunyt gróf *Pálly* János történelmi nevezetességű és műemlékeiről híres palotáját a bécsi *Kola és Társa* cég megvette és banképítette fogja átalakítani. A palotában levő műkincsek egy részét, köztük I. Napoleon empire stílusú íróasztalát, amelyet Páris városa ajándékozott a császárnak, nyilvános árlejtésen fogják elárverezni, másrészt pedig köztük *Thomirénének* és *Ravriónak* egy-egy bronzóráját, továbbá egy *Füger*-portrét és egy *Isabey*-festményt az elhunyt gróf kívánsága szerint az örökösök az osztrák állammúzeumnak adták.

A nőegylet művészestéje.

A Városi Színház nézőtere különösen ünnepélyes színt vett fel az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet keddi művészestéje alkalmából. A város társadalmának színe-java, a legelegánsabb öltözékekben zsúfolásig megtöltötték a földszínt és az összes páholyokat. Izgatott, elfolytott suttogás, kacagás, selymek zizegése és mámorító parfüm illat. Megkezdődik az előadás. Egyszerre esend lesz. Mindenki figyel és amint a rivalda tüze ráveti fényét a jótékony szolgálatába szegődött szereplőkre, mindannyian művészek és a közönség, művészeknek járó tapsal és lelkesedéssel honorálta játékaikat. A leeresztett függöny előtt, mint az est tündére jelenik meg *Berzsenyi* Baba és sok megértéssel adta elő dr. *Krenner* Miklós legizőbb nyelven megírt prólogját. Azután felgördült a függöny és a publikum *Lówinger* Magda zongorajátékában gyönyörködött, aki *Grieg*: *Hochzeitstag auf Troldhagant* adta elő művészi tökélyvel. A harmadik szám egy ballet volt és a közönség nem győzött eleget tapsolni a legbájosabb táncosnőnek, *Sebes* Ilinek. Aki az arcokat figyelte, csak az láthatta, milyen mély benyomást gyakorolt mindenkire *Mozart* egyik

koncert triója *Hehs* Magda, *Fülöp* Magda és *Mohos* Zoltán mesteri előadásában. Megint egy táncszám következett és az is méltán foglalt helyet a művészest többi száma között. Egy jelenetet adtak elő dr. *Vörös* Lászlóné és *Kornis* Pál a közönség legzajosabb ünneplése közepette.

Rövid szünet után az est fénypontja következett. *Cziffra* Géza *Kisleány* című darabjában remekelt *Kossuth* Ibi, mint színész, *Prohászka* Elvira, mint Éva, *Luppu* Rózi, mint *Ridarsky* iró és *Bing* János, mint nagypapa. A darab fiatal tehetséges szerzője ezt a darabot is bizonyosan legszebb sikerrel közé fogja sorozhatni. A közönség még a darab hatása alatt állott, mikor a függöny csakhamar felgördült és *Opró* Jenny kiforrott kellemes hangja töltötte be a színházat. Három éneket adott elő: *Loewe* *Spirito Santo*-ját, *Schubert* *Wassertut*-ját és *Grieg* *Eros*-át. Következett *Ziehy* Mihály festménye utáni előkép, ami ugyyszólván már hetek óta izgalomban tartotta Arad társaságait. Az előkép címe: „Ábrándozás a festékes doboz felett”. *Beleznay* István, aki különben maga is szerepelt a gyönyörű előképben, sok fáradsággal rendezte ezt a nehéz összeállítást. A szerep-

lők mind élethűek voltak: *Csepreghy* Margit, *Berzsenyi* Baba, *Kossuth* Dudi, *Jakabffy* Ica, *Probst* Endre, *Pucher* Zoltán, *Kara* István, *Feszler* Róbert, *Feszler* Ferenc, *Úrményi* Pál és *Beleznay* István.

Megint szünet következett, de ezalatt sem unatkozott senki, mert az emeleti büfékben a legkedvesebb urihölgyek szolgálták ki a közönséget. A szünet után a színházi zenekar játszotta el *Gellért* Pál karmester vezetésével a *Parasztbecsület* opera intermezzóját, a közönség magtapsolta a zenészeket. *Pucher* Zoltánné orosz dalai zajos hatást váltottak ki. *Bogdán* Emi és *Luppu* Rózi táncoktató után szünni nem akaró tapsorkán részlettette meg a levegőt. Azután megint előképek következtek. A legtöbb olyan tökéletes volt, mintha a festő innen mintázta volna le, de volt olyan is, amelyik határozottan sikerültebb lett, mint az eredeti festmény. Elismerés illeti érte *Beleznayt* és *Faludy* Károly színművészt. Az ő rendezőtehetségének köszönhető a nagyszerű színpadi beállítás. Egy falon függő aranyramában egymásután elevenedtek meg a festmények: *Hollandi* nő: *Gantner* Badi. *Loreley*: *Szekessy* Vaanda. *Angol* nő: *Szedke* Eszter. *Margareta*: *Glüksel* Flóra. *Spanyol* nő: *Pucher*

Magda. *Táncosnő*: *Pucher* Nusi. *Satanella*: *Frigyes* Olga. *Stuart* Mária: *Hecht* Irén. *Áldozat*: *Simo* Janka. *Orosz* nő: *Pucher* Zoltánné. A többi személyt igénylő előképek nem kevésbé sikerültek. *Báti* jelenet: *Kossuth* Dudi, *Schannen* Béla dr. és *Vojtek* Kálmán, a régen mult forró báléjszakák emlékeit varázsolták élénk tavaszi hangulat, virágos háttér és zöld gyep pázsit a következő kép. Címe: „A tavasz ébredése”. *Kossuth* Ibi, *Faragó* Magda és *Bogdán* Magdi, a tavasz minden pompáját, ifjúságát alakították. A „Jézus Imádása” című fekete háttérű kép *Hehs* Magda, *Feszler* Babi, *Feszler* Gitti, *Pucher* Magda, *Szedke* Eszter, *Úrményi* Alice és *Valkányi* Irma szereplőivel templomi hangulatot idézett elő. A színes előképeknek vége szakadt és a közönség, amely eddig szinte megbabonázva ült helyén, nem győzte ünnepelni a művészi szereplőket és a művészest érdeműs rendezőt, főként báró *Bánhidy* Autamét, dr. *Bogdán* Virgilné, akiknek fáradhatatlan munkájuk eredményezte az est legfényesebb erkölcsi és anyagi sikerét, amelynek tisztá jövedelmét az öreg nők otthona javára fordítják.

A román-cseh vasúti forgalom.

Megirtuk, hogy *Francu* aradi kerületi vasutigazgató Sighe-tul-Marmatiei (Mármarossziget-re) utazott. Ma illetékes helyen az igazgató utazásának céljáról azt a felvilágosítást adták, hogy *Francu* igazgatót még satumarei (szatmári) igazgatói minőségében kinevezték abba a bizottságba, amely a cseh kormány képviselőivel a román-cseh vasúti forgalom felvételéről tárgyalni fog. Az igazgató utja összefügg ezzel a tárgyalással. *Francu* igazgató három hétig marad távol s ezalatt *Mihajlovici* helyettes igazgató látja el az igazgatói teendőket.

Aradon rekedt osztrák vasut.

Az osztrák állam negyven vagon petroléumot és benzint vásárolt Romániában és ez a szállítmány ma Aradra érkezett. Az osztrák állam saját kocsijában és saját mozdonyával viszi a szállítmányt, amely azonban Aradon megrekedt, mert a vonat szénszükséglete elfogyott és engedélyt sem kapott a központi igazgatóságtól, hogy a határon át mehessen. A szállítmánnyal utazó *Schmidt* osztrák vasúti felügyelő ma délelőtt felkereste *Mihajlovici* helyettes igazgatót és arra kérte, legyen segítségére, hogy a vonatot átvihesse a határon. *Mihajlovici* helyettes igazgató mindenekelőtt megfelelő mennyiségű szenet utalványozott ki a vonat részére és táviratilag kért intézkedést arra nézve, hogy a szállítmány minél előbb átkelhesse a határon.

Aradi tudós az enyhe telről és a fényes csillagról.

Az Aradi Közlöny a napokban egy párisi csillagász felfedezését közölte, amely szerint az enyhe télnek az az oka, hogy a naprendszer egy óriási égítést felé közeledik. Ennek a több milliárd mértföld átmérőjű égítéstnek kisugárzó melege a földön is érezhető. *Palotay* Antal, az aradi katolikus főgimnázium tudós tanára erről a következtetést mondotta munkatársunknak:

Tény az, hogy a naprendszer közeledik a Herkules alfája felé, de ez oly óriási távolságban van a földtől, hogy csak szinképekkel lehet érzékelni. A naprendszer háromszázezer évenként kerül meg a Herkules alfáját. Az enyhe tél oka az, hogy a napfoltok a földdel ellenkező irányba kerültek és hogy a napon óriási erupciók jönnek létre. Lehetséges azonban az is, hogy a föld tengelyének kilengése következtében meleg áramlatok kerültek az északi félgömbre.

Kérdést intéztünk *Palotay* tanárhoz aziránt, hogy a tegnapi este látott és mindenki által megcsodált fényes csillag melyik volt? A professzor ezeket mondotta:

— A tegnapi este gyönyörű fényben pompázott csillag a *Vénus* volt, amely ragyogó fényét a naptól kapja és tiszta időben, főként január hónapban rendkívül élénk fényben tündököl.

Magyar-osztrák tárgyalások.

(Hegedüs Loránt a bankópréről.)

BÉCS. Az itt tartózkodó *Hegedüs Loránt* magyar pénzügyminiszter nyilatkozott a *Neue Freie Presse*nek reformterveiről. Reméli, hogy évekig tart, amíg terveit megvalósítja. De addig hivatalban marad. Azon fáradozik, hogy a bankóprést Magyarországon megalkantsa, ami az első félévben lehetséges lesz, vagy talán még előbb. Március elsejétől a vagyonyaltságért kapott készpénzt nem a költségvetés szerű kiadásokra, hanem a hátralékos kamatok és egyéb adósságok fizetésére fordítja. A *Spitzmüller*rel folytatott tárgyalásairól azt mondotta, hogy megbeszéltek, vajjon Magyarország már most kényte-

len szervezni olyan bankhivatalt, amely ideiglenesen elvállalná a bankjegykibocsátó intézet feladatait vagy pedig az Osztrák-Magyar Bankkal olyan egyezséget kössenek, mint eddig, amelylyel a megoldást Magyarország szempontjából későbbre halaszthatnák.

Spitzmüller is nyilatkozott a ma megkezdődött tárgyalásokról. Az Osztrák-Magyar Bankkal a jegybanküzlet továbbfolytatásának vagy esetleges átadásának kérdéséről tanácskoztunk, mondotta. A megoldás nemcsak tőlünk, hanem a likvidátoroktól is függ. Az akadályok nem áthidalhatatlanok.

Irodalom és művészet.

A Várnay-jubileum.

Róna Dezső szinigazgató azzal a kéreccsel fordult a szinügyi bizottsághoz, hogy a 17-én rendezendő Várnay-jubileum alkalmával a színházi helyáratok 25 százalékkal és a 21-én a leégett timisoarai (temesvári) színház ujjáépítésére rendezendő előadás helyárait 100 százalékkal felemelhesse. A szinügyi bizottság mai ülésén a kért helyáremelést engedélyezte és a 21-iki jótékony célú előadásra a bizottsági páholyt is eladás végett a szinigazgató rendelkezésére bocsátotta.

* A színház heti műsora. Szerda: Szünet. A Polgári négyzet estélye. Csütörtök: Tatárjárás. (B. bérlet.) Péntek d. u.: Pillangó főhadnagy. Este: Cigánygrófnő. (C. bérlet.) Szombat d. u.: Iglói diákok. Húsvégi előadás. Este: Szevillai borbély. (A. bérlet.) Vasárnap d. u.: Angyalka. Este: Betyár kendője. (B. bérlet.) Hétfő: Titok. (Bérlétszünet.) Várnai Jenő 25 éves színészi jubileuma.

* A Tatárjárás második felvonásának nagy mulató jelenetében *Barics Gyula* (Lőrentey) „Hazudik a muzsikaszó” és több divatos dalt énekel *Almai Laci* teljes zenekarának kísérete mellett. A népszerű nagy magyar operett kiállítása minden tekintetben feltűnést kelő lesz.

* A Cigánygrófnő új szereplői *Jakabffy Dezső* (Laci prinás) és *Halmos Mici* (Panni). Az eredeti szereplők közül *Horváth Mici*, *Jakabffy Jca.*, *Bizza Ilonka*, *Barics Győző* biztosítják a közkedvelt elsőrangú operett újbóli sorozatos előadását. A népszerű operett első felvonásának fináléjában általános tetszést aratott mulatójelenetben a pénteki repiz alkalmával is *Almai Laci* muzsikái teljes zenekarával.

* A Szevillai borbélyból már befejeződtek a próbák a színháznál és a szombati repiz alkalmával egy kifogás-lalan, élvezetes opera előadásában lesz része a komoly muzsikát kedvelő közönségnek.

* A Modern Kabaré mai pikáns műsorán két új bohózat, szenzációs táncatrakciók, *Borszék*, *Constant*, *Mister Nicolson*, *Jimmy*, *Petik Ilus*, *P. Kránitz Böske*, *Rudas*, stb. stb. pompás új számokkal szórakoztatják a közönséget.

* A betyár kendője a legrégebb népszínművek közé tartozik, amelynek felevenítésére most készül a színtársulat. A leghatásosabb magyar parasztdarabok egyikét parádés előadásban látja viszont az aradi publikum.

A III. osztályu kereseti adó.

A III. osztályu kereseti adó folytatolagos tárgyalása folyó év január hó 12-én a következő sorrendben fog történni: *Varga Julianna*, *Arkos Krisztina*, özv. *Avedik Ignácné*, *Bakács Miksa*, *Balogh Julia*, *Balogh Róza*, *Barbás Matild*, *Burján Anna*, *György Menyhért*, özv. *Hacker Jakabné*, *Haller Józsa* és *Malek Dávidné*, *Himler* és *Fischer*, *Jäger József*, *Jancsó* és *Darvas*, *Kucselakta Zsuzsanna*, *Lintinger Irma*, *Mayerhoffer Adolfné*, özv. *Solyos Vilmosné*, *Weisz Elza*, *Weisz és Fehér*, *Nádasi Józsefné*, *Darvas Erzsébet*, *Jahl Nándorné*, *Juhász Mária*, özv. *Pfeiffer Sándorné*, özv. *Szida Pálné*, *Szikora Mariska*, özv. *Vas-tag Lajosné*, *Martin Éva*, *Weisz Samu*, *Garai Berta*, *Kohn Jakabné*, *Argyelán Erzsé*, *Fehér nővérek*, *Fekete Árpád*, *Földesi Sándorné*, *Pálmai József*, *Bogaras Pálné*, *Benjamin Juliska*, *Berta Károlyné*, *Breyer Regina*, *Deutsch Anna*, *Gaurer Mária*, *Geiger és Balázs*, *Gencsi Kálmánné*, *Goldschmidt és Stern*, *Illyés István*, *Hauser Mórné*, *Heidrich Mariska*, *Hoffmann és Czenger*, *Katona Imre*, *Klein Andorné*, *Küvesdi Lajos*, *Kurzer Margit*, *Lévay és Szakál*, *Leikovits Arminé*, női szabók.

A magyar pénzcserélés.

BÉCS. *Hegedüs Loránt* magyar pénzügyminiszter ideérkezett és a pénzcserélés technikai akadályairól tárgyalt az osztrák-magyar bank igazgatójával. A kis bankjegyeket még nem nyomták ki. *Valkó* pénzügyi államtitkár Bécsből Svájcba, Londonba és Brüsszelbe utazik, hogy Magyarország háboru előtti tartozásainak rendezése ügyében tárgyaljon az illetékes tényezőkkal.

Ferencz József unokája válik.

BUDAPEST. Herceg *Windischgrätz* Ottó válogott indított felesége, *Erzsébet* főhercegnő. *Ferencz József* unokája ellen és a házasságból származott három gyermeke a maga részére követeli. Herceg *Windischgrätz* okul azt hozza fel, hogy felesége a gyermekeket cseh szellemben neveli, ő pedig délszláv állampolgárokat akar nevelni fiaiból.

T. vidéki előfizetőinkhez!

Az új előfizetési negyed alkalmával ietkérjük igen tisztelt vidéki előfizetőinket, hogy a lapunkra való előfizetést minél előbb megújítani sziveskedjenek. A pénz feladható postautalványon vagy bankátutalással. Hátralékos előfizetőinknek lapunkat, amelyet ma óriási anyagi áldozatok árán tartunk fenn, előzőkeny-ségből küldöttük, dacára, hogy tartozásukat mindeddig nem egyenlítették ki. Ezuttal ismételtlen és utóljára kérjük, hogy követelésünket legkésőbb január hó 15-ig beküldeni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben azt bíról uton érvényesítjük.

Az „Aradi Közlöny” 1921. január 1-től naponta 6 oldalon jelenik meg és bő tudósításban számol be a helyi, országos és világeseményekről.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	180 Lei,
Fél évre	90 Lei,
Negyed évre	45 Lei,
Egy hónapra	15 Lei.

Francia tábornok a magyarokról

BUDAPEST. *Hamelin* francia tábornok, a budapesti francia misszió vezetője egy francia katonatiszt temetésén beszédet mondott, amelyben aposztrofálta a nemes magyar nemzetet. Beszédét ezekkel a szavakkal fejezte be:

— Nemzetem tegnapi ellenséggeiben mai barátait látom.

A tökéletes nő.

Egy hamburgi újság közli a következő apróhírdetést: Leányom részére, aki 26—27 éves, megfelelő élettársat keresek, lehetőleg kereskedőt, ügyvédet, vagy orvost, 30.000 márkánál nem kevesebb évi jövedelemmel. A leány egészséges, fiatalos, a külseje, mert nagyon szolid és férfiakkal még nem érintkezett. Egész nyugodtan szépségnek lehet tartani, elvégezte a felső leányiskolákat és minden tekintetben művelt. A fiatal hölgy teljesen háziasszony, költ, főz és süt egész napon át, zeneileg művelt 9-ik éve óta. Zenei műveltege oly előrehaladott, hogy jelenleg talán a zeneileg legműveltebb nőnek lehet tekinteni. Énekel szoprán, altot, tenort és basszuffot és mesterien zongorázik. Oly fenomenálisan muzikális, hogy a legtöbb zene-művet minden további gyakorlat nélkül lejátsza a kottáról és anélkül, hogy gyakorolná magát, énekel is hozzá. Például a *Mignon* Márta, *Büvös vadász*, *Lohengrin*, *Tannhäuser* és *Figaro* házassága című operákat talán senkisémet játsza zongorán oly tökéletesen, mint ő. Az összes zeneszerzők mesterműveit megszereztem és a jövendő férfi bizonyára elragadtatással és borzongva lesheti estétkint az 1 óráig tartó előadást. Négy évig tart, amíg az összes zene-művet lejátsza és leénekle. Leányom nálunk él saját villánkban, fényes viszonyok között. De leányoknak férjhez kell menniök s ezért szivesen veszek előnyös partit. Ajánlatok stb. stb.

Kíváncsiak vagyunk, hogy ki az a vakmerő férfi, aki rászánja magát, hogy ezt az égi adományokkal felruházott hölgyet életé párijául válassza.

HIREK.

Ferdinánd király üdvözlése.

BUCURESTI. A karácsonyi ünnepek alkalmával a diplomáciai testületek képviselői megjelentek Ferdinánd király előtt és kifejezték jókívánságukat. A királytól a diplomaták Take Jonescuhoz mentek, akit szintén üdvözöltek. A külügyi képviselők nevében a francia követ intézett beszédet a külügyminiszterhez, aki rövid beszédben ünnepelte Románia és szövetségesei harmonikus barátságát.

— **Jubiláló újság.** Budapest. A Neues Pester Journal ebben az évben lépett ötvenedik évolyamába. A jubilé újság, amelyet Bródy Zsigmond alapított és amelynek dr. Bródy Lajos a jelenlegi felelős szerkesztője, ötven éven át hazafias missziót teljesített a németnyelvű olvasóközönség körében.

— **Gyorsvonat Bucuresti és Páris között.** Budapest. Az új gyorsvonatpár Budapest és Bécs között Komáromnál és Győrött megáll. E gyorsvonathoz Bécsben közvetlen csatlakozás lesz Párisba és Londonba. Később kiterjesztik a vonatokat Budapestről Szolnok, Kétegyháza, Aradon, Teiuson (Tövisen), Brasovon (Brassón) és Predealon át Bucurestiiig és vissza.

— **A járásbírósról.** Jih József járásbíró a tárgyalási szünetek után ma újból megkezdte a tárgyalásokat és azokat folytatólagosan tartja a rendes tárgyalási napokon. Dr. Révay Kálmán járásbíró tárgyalásai betegsége folytán egyelőre szünetelnek.

— **Beváltják a germán leleteket.** Bucuresti. A pénzügyminiszterium elhatározta, hogy február 1-től március 1-ig kivonja a forgalomból a Banca Generala által kibocsátott úgynevezett germán leleteket, még pedig a 100, 20 és 5 leites címleteket. Március 1-től ezeket a bankjegyeket senki sem fogadhatja el.

— **A város nem adja el a grázi kastélyt.** A Weitzer-alapítványból Arad városára tudvalevőleg egy Graz melletti kastély jutott. A városi tanácshoz ajánlat érkezett Ausztriából, hogy egy konzorcium hajlandó megvenni a kastélyt egy és fél millió osztrák koronáért. A tanács ma tárgyalta az ajánlatot, amelyet nem fogadott el, mert a valutadifferencia következtében a másfél millió osztrák korona csak 170.000 leit tesz ki. A tanács elhatározta, hogy egy bizottságot küld ki a kastély megvizsgálására és felbeesülésére.

— **Lemondott rendőrök.** Ursu Tibor és Toma György polgári rendőrök állásukról lemondottak és január 1-től kezdve nem teljesítenek szolgálatot.

— **Egyszerre kell kifizetni a kutyaadót.** A városi adóhivatal közli, hogy a kutyaadónak részletekben való fizetését nem engedélyezték.

— **Budapesti értéktőzsde.** Budapest. Az értéktőzsdén tegnap a fontosabb értékpapírok kurzusa így alakult: Magyar Hitel 2060, Osztrák Hitel 1195, Angol-Magyar 1085, Leszámitoló Bank 840, Salgótarjáni 8900, Rimamurányi 4275, Ajlamvasut 4825.

Eduárd király és Clemenceau.

(A marienbadi találkozás)

BERLIN. A Times autentikus jelentést közöl VII. Edward angol királynak és Clemenceaunak 1908-ban Marienbadban történt nagyjelentőségű találkozásáról. A találkozás a Weimar-szálló erkélyén folyt le. Edward király előzőleg Friedrichshofban tartózkodott, ahol a flottaprogramm redukálásának kérdéséről eredmény nélkül tárgyalt II. Vilmos császárral. Később az angol király Ferenc Józseffel is találkozott, ez a találkozás is eredménytelen volt. A tanácskozás előtt a Times tudósítója Bécsben beszélgetést folytatott Clemenceaual. Az angol nagykövet kívánságára a tudósító Clemenceau szavait hiven adta vissza. Ezeket a feljegyzéseket bemutatták Edward királynak, mielőtt Clemenceaut fogadta. A ki-

rály csodálkozott azon, hogy Clemenceau szavai, amelyeket egy angol újságíró előtt elmondott, ugyanazok, amelyeket előtte elmondott. A kéziratot az angol külügyminiszteriumhoz küldötték, mint Clemenceaunak Edward királylyal lefolytatott beszélgetését. Amikor a tudósító később vizsgálta feljegyzéseit, abban piros tintával aláhúzott szavakat talált, amelyeket valószínűleg maga Edward király húzott alá. Ebben a beszélgetésben Clemenceau rámutatott arra, hogy Németország Franciaország ellen irányuló támadás esetén át fog vonulni Belgiumon. Anglia bizott abban, hogy flottája elég erős lesz arra, hogy a német flottát legyőzze, de Franciaország ki van téve a megtámadásnak.

— **Arad és Szalonta között engedély kell a szállításhoz.** A szalontai vámhivatal újabb rendeletet adott ki a szállításra vonatkozólag. Az új rendelet szerint Arad és Szalonta között bármilyen árucikket csak úgy szabad szállítani, ha arra a szalontai vámhivatal engedélyt adott. Akár Szalontáról Illyére, Tamasdára, Zerindre, Kisjenőbe vagy Aradra akarnak élelmiszert vagy más árut szállítani, feltétlenül a vámhivatalhoz kell fordulni engedélyért, mert ellenkező esetben az árut elkobozzák, a szállítót pedig megbüntetik. A szállításhoz szükséges engedélyt a vámhivatal díjmentesen adja.

— **Feljelentette a feleségét.** Dániel Antal aradi lakos feljelentést tett a rendőrségen felesége ellen, aki őt hűtlenül elhagyta, hogy magával vitte összes ruháit. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Ellopott hordók.** Weiszberger Mór, aradi szesznyakkereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy pincéjéből hat arab hordót loptak el. A bűnügyet a Detesan-csoport Helmann nevű detektívjének osztották ki nyomozás végett.

— **Megszűnt kitudósított ifjúságvány.** Megirtuk, hogy Borosjenőn a ifjúságvány miatt bezárták az iskolákat és a cigánynegyedet zár alá vették. Most arról értesülünk, hogy a zárlatot feloldották és az iskolákban e hó 24-én megkezdődik a tanítás.

— **A siket-néma iskola államosítása.** A népjóléti államtitkárság kérdést intézett a városi tanácshoz, hogy a siket-néma intézetet házikézelésben kívánja-e fenntartani, vagy pedig beleegyezik az államosításba. A tanács ma felterjesztést intézett az államtitkársághoz, amelyben kijelenti, hogy nincs kifogása az iskola államosítása ellen, de kéri, hogy az erre vonatkozó feltételeket minél előbb közölje a várossal, annál is inkább, hogy az iskola fenntartásával járó kiadásokat a jövő évi költségvetésbe ne illessék be.

— **Két millió dollár egy bankett jövedelme.** Hoover, a volt élelmészeti diktátor és Harding miniszterelnök-jelöltje — mint egy washingtoni távirat jelenti — lakomát rendezett belépődíjjal Európa éhező gyermekei javára. A bankettnek kerek két millió dollár volt a jövedelme. Hooveren kívül Pershing tábornok, Rockefeller és Baymont buzgólkodtak az anyagi siker érdekében.

A közös vagyon.

(Mit követel Magyarország Ausztriától?)

BUDAPEST. A magyar kormány hatvan milliárd értékű vagyont követel Ausztriától. A szerdán kezdődő tárgyaláson Magyarország követeli részét a volt monarchia mindama vagyontárgyainból, amelyek közös tulajdonban voltak. A magyar kormány megfélelő részt követel a múkincsekből, épületekből, okiratokból, a cs. és kir. közös levéltárakból, a római magyar történelmi intézetet, a római Venezia-palotát, a veleneci magyar kiállítási palotát, a párisi magyar díszművészeti múzeum szönyeggyűjteményét, a sanfranciscoi kiállításra küldött festményeket, a jokahamai néprajzi gyűjteményt és a konstantinápolyi magyar intézet egész vagyonát. Ausztria egyoldalul osztrák tulajdonnak nyilvánította a közös vagyont.

— **A Szathmáry táncolón bálját** e hó 8-án tartotta meg a Fehér Kereszt nagylemében, amely zsufolásig megtelt közönséggel. A jó sikerű táncmulatságon, amely a reggeli órákig tartott, előkelő társaság szórakozott. A rendezésért és a növendékek kiváló tánctudásáért Szathmáry Etelka táncleányt elismerés illeti. A szépségversenyt Schwarz Böske, Schlanger Lonci és Mihály Magda nyerték meg.

— **Nem jöhet a város buzája.** A város buzájának hazaszállítása elé újra akadályok gördültek. Turnseverinben három uszályhajón a városnak 170 vagon buzája vár elszállításra. A tanács ma azt az értesítést kapta, hogy egy miniszteri rendelet értelmében a buzát nem lehet elszállítani. A tanács mai ülésén megbízta Nedelcu Miklós városi tanácsnokot, hogy utazzék újra Bucurestibe, lépjen érintkezésbe a közeli miniszteriummal, hogy a város buzáját megkaphassa.

— **A képző- és iparművészeti szalon szencziállós állandó kiállítása** díjtalanul megtekinthető délelőtt 10-től 1 óráig és délután 3-tól 7 óráig a Kulturpala kistermében.

A vagyon- és hadinyereségadó

A pénzügyminiszterium 23484—920. sz. rendelete folytán a viszonyosság miatt felfüggesztett tárgyalások megtartandók. Ennélfogva f. hó 25-ikétől kezdve az aradi r. kir. pénzügyigazgatóság II. emeletén működő jövedelem-, vagyon- és hadinyereségadó felszólamlási bizottság a következő adózók adóját fogja tárgyalni. Január 25-én: Almay Olivér, Gróf Bréda Viktor, Deutsch Aurél hagy., Deutsch Fülöp, Fuchs Ignác, Katona Béla hagy., Gróf Königsegg Fidéi. Január 26-án: Laczay István, Dr. Magyar László, Dr. Mandl Vilmos, Nyéki Ilona, özv. Purgly Lajosné, Steiner, Ferenc, Steigenberger Mihály. Január 27-én: Steiner József, özv. Steiner Jakabné, Steiner István, özv. Szekási Antalné, Telbisz Ottmár, Verzár Sándor, Weiler Rezsóné. Január 28-án: Löbl Gyula.

AZ "ARADI KÖZLÖNY"

bekapcsolt telefonzáms 181.

A telekérték-adó.

Dr. Angel István helyettes polgármester a következő hirdetményt adta ki: Az 1921—1922. évi telekértékadó kivető-bizottság (Acsev. palota I. em. 18. sz. ajtó) 1921 január hó 12. és 15-ik napján d. u. fél 4 órakor kezdődőleg az alábbi területeket fogja tárgyalni, miről az érdekeltek azzal értesítetnek, hogy a tárgyaláson személyesen vagy igazolt megbízott útján megjelenthetve, észrevételeiket megtehetik és a határozatot meghallgathatják. A határozat ellen annak kihirdetésétől számított 15 nap alatt az adóhivatali iktatóba (Acsev. palota I. em. 18. sz. ajtó) benyújtandó közigazgatási bizottsághoz címzett felelősségnek van helye. Arad, 1921 január hó 11. napján. Dr. Angel, s. k. bizottsági elnök. **Január 12-én, szerdán:** Pesti, Bigets, Nagy, Scurdok, Barbus, Homokos, Prohászka dülök. **Január 15-én, szombaton:** Markó, Krivabora, Szent-Tamás, Szeregyház, Gábor, Póva Sarló, Ménesvölgy, Birkás dülök.

Baptista akarok lenni.

(Mit mond a baptista lelkész?)

A napilapok már napok óta foglalkoznak azzal a hírrrel, hogy a román állam nem ismeri el bevett felekezetenek a baptistát. Ezért elrendelték a baptistaimaházak bezárását. Kíváncsi voltam, vajon ezek után a megpróbáltatások után hogyan fogják fogadni, ha egy újonnan megérti bárny jelentkezik és elhalároltam, hogy felkeresem a baptista-lelkészt, hogy bejelentsem neki, hogy baptista akarok lenni. Az egyik kis imaházuk a Közép-utcában van. Virágos udvar és most olyan télen sivar. Az utcai lakásban szokták tartani istentiszteleteiket, de most az ajtón egy hivatalos írás: További intézkedésig minden engedély nélküli összejövetel tilos. Gritta Ovidiu rendőrprefektus. — Hátral barátságos kis udvari lakás. Parasztleány nyit ajtót. Kértem tőle, hol található meg a tisztelendő urat.

— Tessék a lakására menni. Kasza-utca 5. De nem hiszem, hogy így köznaponként itthon legyen, mert ilyenkor a lányakom szokott járni.

Künn az épületen kifakult bádoggal: Baptista imaház. Mindenkinek szabad a hemenet. A Kasza-utcában kerestem fel Bordás István tisztelendő urat. Apró, kedves kis falusi ház. A lakás előtt nyitott veranda és csupasz vadszőlőindák sötétlik. A kilincs felett kis réztábla: Bordás István. Egy leánykától tudtam meg, hogy Bordás ur csak szombati esténként jön haza, hogy a szent vasárnapot családja körében töltsse. Vasárnap délutánban ismét ellátogattam. Az előszobában egy ur jött elém. Bordás volt. Kedvesen fogadott és bevezetett a belső szobába. Nagyon egyszerű butorzat és a falakon csupa szent-kép. Az ágy feletti beramázolt jelmondat gyöngyökből kirakva. Talán még a tisztelendőné asszony himezte lánykorában és bele-szötte szesz leánybrándjait: Tiszteld az Istent, mert jó. Bemutakoztam és kijelenttem, hogy azért jöttem, mert baptista akarok lenni. Csodálkozott.

Kérem, ez nem olyan egyszerű, mert ahhoz, hogy valaki a mi hitünkre álltérjen, hinni kell. Közénk csak meggyőződésből jöhet valaki, mert az emberek csak azért vannak mind baptisták, mert mincsenek tisztában a mi igazi hitünk fanitásaival.

— Én tavaly nagy beleg voltam és a legnagyobb veszély közepette, mikor már nem volt segítség, fogadást tettem az istennek, ha felgyógyulok, baptista leszek. Jóságos arccal nézett rám és kezeteljes hangon szólt:

— Az ur mindenkinek megbocsájt, aki benne bizik. Tudja Ön azt, hogy épen a megpróbáltatások idejében vezette hozzánk a Megnevezhetetlen. De mi az első keresztényeknek éreztük magunkat és hozzájuk illően fogadjuk az isteni rendeltetéseket. A mi vallásunk csupa lemondás. Az ember nem azért él a földön, hogy mulatozzon, hanem, hogy az Urat dicsérje és szolgálja és így azoknak, akik ezzel mincsenek tisztában. Nem járunk mulatóba, nem iszunk és nem káromkodunk.

Meggyőződéssel mondtam: — Én mindezzel tisztában vagyok.

Egy fiatalember lépett a szobába. Sovány, magas férfi, szemében valami fanatizmus-isteni tüze lobog. Bordás bemutatja: — A fiam. Azután neki is megmagyarázta jövetelem célját: — Egy új testvér, fiam, aki meggyőződésből tér át az igaz hitre. A fiatal Bordás álmodozóan tekintett magára és esendes hangon inkább csak önmagának ismételte: — Mert jó a meggyőződés, a hit.

Megint Bordás beszélt: — Ön eljön szorgalmasan az istentiszteleteinkre és csakhamar érezni fogja a tökéletes baptista leszt. A fiam szívesen fogja Önt tanítani. Ez egész héten nem vagyok itthon, mert

a lányakat járom. Mindenféle vannak testvéreink. Mikor azt kérdeztem, hogy mikor van imádkozás, szomorúan szólt: — Ma délután háromkor lenne, ha megengedik odáig a gyülekezést. A román testvéreink karácsonyát nem engedték meg és így szegények a szent ünnepen nem imádkozhattak együtt. De bizunk az istenben, majd csak rendbe jön minden, hisz a mi vallásunk nem más, mint az igazi krisztusi tanok vallása.

Kikisért az előszobába. Néhány fiatalember üldögélt ott imakönyvvel a kezükben és Bordás bemutatott nekik: — Testvérek, dicséretet az urat. Egy új testvér érkezett. Mindnyájan felálltak. A fiatal Bordás kikisért az utcaajtóig és még utánam szólt: — Az Ég áldja meg testvérem.

Az utcákon vig vasárnapi hangulat és senki sem sejt, hogy mennyi szomorúság és mennyi meggyőződés van egy kasza-utcai kis házban. (s. e.)

A tőkekamat- és járadékadó.

A városi adóhivatal közli: Az 1914. évi január 20-ig a tőkekamat- és járadékadó alá eső jövedelmeket, az azokat élvező egyéni vagy erkölcsi személy bevallani köteles. Tőkekamat- és járadékadó tárgyát képezi mindazon vagyon, mely a föld-, ház-, keresetadó, bányaadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója által közvetve vagy közvetlenül nem érintik; képezik mindazon kamatok, osztatékok és jutalékok, melyeket az ország valamely lakosa (egyéni vagy erkölcsi személy) a következő jövedelemforrásokból, úgymint: a) bel- vagy külföldről folyó életjáradékokból, özvegyi ellátásból vagy rokonsági évi járadékból; b) kézi vagy jelzáloggal biztosított vagy egyszerű adósevelekre, váltókra vagy bármilyen kötvényekre, bel- vagy külföldön kölcsön adott, továbbá hitbizományi, családi és alapítványi tőkéből; c) belföldi földbirtokkal összekötött, a földadó tárgyát nem képező dologi jogosítványok bérbeadásából; d) a bányászati engedélyhez szükséges beleegyezésért járó ellenszolgáltatás (termelési jutalék) fejében élvez; e) külföldön fekvő föld- vagy házbirtokból, ipari, kereskedelmi s bármilyen nevezet alatt értendő külföldi részvényekből; f) az állam vagy g) törvényhatóságok által kibocsátott s külön törvények által adómentesség kedvezményében nem részesített kötvényekből huz; végre h) a hitelüzlettel foglalkozó s alapszabályaik értelmében pénzbetétek átvételére jogosított pénzbetéteknél, továbbá takarékpénztáraknál és mindazon intézeteknél, melyekkel takarékpénztári tüzlet van összekötve, utalványok, betéti könyvek és egyéb betéti okmányok vagy folyószámla mellett gyümölcsözés végett elhelyezett tőkéből folyó jövedelem.

Az adózók a vallomás beadásának kötelezettsége alól a következő tőkékből folyó jövedelmekre nézve mentetnek fel: 1. a fentebb említett magyar államkötvények, — 2. az adómentességben nem részesített elsőbbségi kötvények, — 3. nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek által felvett és jelzáloggal biztosított tőkék kamataira nézve. Az ezen kamatok után járó tőkekamat-adót és pedig az az 1. alattiak után a kifizető állam pénztár, a 2. és 3. alattiak

után a kamatokat kifizető társulat az illető kamatfelvezetőnek rovasára vonja le s az illető kir. adó hivatalba szolgáltatja be.

A pénzügyintézeteknél elhelyezett, fentebb h) alatt említett tőkékből folyó jövedelmet ezen tőkék birtokosai szintén nem tartoznak adó alá bevallani. A tőkekamat- és járadékadó az adóvet megelőző évben élvezett kamat- és járadékjövdelem után lévén kivetendő, az 1914. évi adóztatás alá az 1913. évben élvezett kamat (járadék) jövdelem vallandó be. A tőkekamat- és járadékadó az adóköteles fél állandó tartózkodási helyén vettetik ki. Mindazok az adózók, kik a tőkekamat- és járadékadó alá tartozó jövedelemforrásukat az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból valótlanul mondiák be, vagy eltitkolják, jövedelki kihágás miatt az 1909. évi XI. törvénycikk 93. §-a értelmében büntetendők.

Öngyilkos aradi milliomos.

A múlt napokban közölték a lapok, hogy az ujaradi temetőben az egyik sirkeresztlen felkötött idősebb férfit. A vizsgálat csakhamar megállapította, hogy kétségkívül öngyilkosságról van szó. Csütörtökig nem sikerült meg tudni, hogy ki ez a titokzatos ember, mikor az ujaradi község házában egy asszony felismerte a hullát Löwy Sándor dugszmag aradi magánzó személyében. Löwy dacára nagy vagyonának, igen különködő életet élt és a fukarsága miatt felesége is különváltan élt tőle. Ő maga a Schweidel József utca egyik udvari szobájában lakott és mert sajnálta a pénzt és nagyon keveset fizetett, így a gazdaasszonya mindössze egy szalmazsákot bocsájtott rendelkezésére. A rendőrség tovább nyomoz az ügyben, mert érthető lenne tartja, hogy mi készítette Löwyt arra, hogy éppen az ujaradi temetőt válassza öngyilkosságának színhelyéül. Az a gyanú is felmerült, hogy a milliomos nem saját elhatározásából vált meg az élettől.

Betörő-banda.

BUCURESTI. A fővárosban veszedelmes zsebinetsző bandát tett ártalmatlanná a rendőrség. A banda élén egy Mikulinszka nevű, feltűnő szépségű, orosz származású hölgy állott, aki nap-nap után megjelent a nagyobb bankoknál és figyelte azokat, akik a pénztárakból nagyobb összegeket vettek fel. Amikor az illetőknek a pénzt leolvasták, hirtelen megjelent a pénztár ablakánál és valami orosz értékpapírokat kínált eladásra a banktisztviselőnek. Amíg a banktisztviselő a pénztár ablakába elhelyezett értékpapírokat vizsgálta, addig a nőnek egy észrevétlen pillanatban sikerült a színtén ott álló és pénzt olvasó idegentől egy-egy köteg bankjegyet elemelni. A károsultak hasztalan tettek feljelentést, eddig nem sikerült a tetteseket kézrekeríteni. Minthogy azonban a zsebinetsző-társaság igen fényűző életmódot folytatott és ezzel magára

vonta a rendőrség figyelmét és mivel a nála talált nagyszámú pénz származásáról felvilágosítást adni nem tudott, ezért a társaságot a rendőrség letartóztatta. A nyomozás során a nőt szembe-sítotték a károsultakkal, akik valamennyien felismerték benne azt a nőt, aki a bank pénztárában közvetlen mellettük állott, amikor a bankjegyek eltűntek. Ezek után a gyanúsítottak beismerték a tolvajlást.

Aradi levelek útja.

A Magyarországgal megindult levél- és táviratforgalom felvétele óta napról-napra több a Magyarországra küldött levelek száma. Illetékes helyen érdeklődésünkre ma kijelentették, hogy a Magyarországra küldött levelek útja igen hosszadalmas. A leveleket ugyanis nem az Aradhoz közel fekvő határállomáson adják át a magyar postának, hanem előbb Bucurestibe küldik és onnan az ott összegyűjtött levelekkel együtt Csehszlovákián át jutnak el Magyarországra. Remény van azonban arra, hogy ezután a bécs-bucurestii gyorsvonal fogja a magyarországi postát szállítani, de erre nézve intézkedés még nem történt.

MOZI.

* A mozgóképszínházak műsora. Január 12-én az Apollóban: A castelbertói legenda. Romantikus dráma. — Az Urániában: A négy muskétás. Vigjáték 5 felvonásban.

* A castelbertói legenda. (Uj film-dráma az Apollóban.) Említettük már, hogy az Apolló igazgatójának sikerült megszereznie a külföldi filmpiac legértékesebb filmjeit, amelyek közül való a szerdán bemutatásra kerülő Castelbertói legenda. A középkori romantika műstílusus levegője árad felénk ebből a regényes filmdramából, amelynek mesésztívése szinte lebilincselően érdekfeszítő, minden jeltente újabb meglepetést hoz a néző számára és megfeszült idegekkel lessük az izgalmas történet végéig. A castelbertói legenda kiállítását a legnehezebb művészi feladatok megoldásának egyike. Régmúlt időköt varázsolnak elénk a fészereiben szép, korhű felvételek. A főszerepben Cecil Tryan nyújt kiváló alakítást.

* Duci bácsi — az Urániában. A moziba járó közönség népszerű Duci bácsiját, aki pusztán megjelenésével is hangos derűt fakaszt, szerdán ismét viszontláthatjuk az Urániában. A négy muskétás című 5 felvonásos vigjáték főszerepében fog ismét derűs percet szerezni nekünk a bájos Duci bácsi, akinek mókái, groteszk mozdulatai könnyekig kacagtatják az embert. Duci bácsi ebben a darabban meglepetést is tartogat a közönség számára: bemutatja fiát, aki első fellépéséből ítélve, a mozivásárlón méltó utódja lesz az apjának.

* A meyerlingi tragédiát, annak ellenére, hogy az Apolló már két ízben műsorra tűzte, a közönség egyrésze még mindig nem nézhette meg, mert az őrlási érdeklődés ezer és ezer embert szorított ki az Apolló nézőteréről. A kinnrekedt emberek felhívására az igazgatóság ismét műsorra tűzte az egész világot izgalomban tartó történelmi filmet, amelyet ez alkalommal az Uránia színház fog bemutatni péntektől kezdve.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
lel.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon rokonaimnak, szomszédaimnak és jóismerőseimnek, akik tőriem elhalálása alkalmából a temetőben megjelentek és ezáltal fájdalommat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet.

Év. Szűcs Gáborne,
Edelepaeh-u. 6.

165

Fehér kristálycukor

fogyasztók részére 157

1 kgr. 30.- Lei**DIMITRIE SUCIU**

Arad, Str. Metiana (Forray-u. 3.) Legolcsóbb bevásárlási forrás fűszerárúkbán.

Fényes egzisztenciát biztosító vegyészeti gyár,

amelynek gyártmányai az egész országban közkeletűséggel fordulnak elő. 10435

megfelelő tőkével rendelkező társat keres. Szaktudás nem szükséges.

Bővebbet: Wallinger hirdetőjében, Lázár-u.

Domán Ignác

aradi cég és szák és ponyva kölcsönöz üzletét átvettük és azt fenti cég alatt változatlanul tovább vezetjük. Cégünk vásárol és elad, mindenkor a legolcsóbb napliron gabonás, lisztes, korpás, sóz, szoncs, cement és minden egyéb fajta zsákokat, valamint új és használt ponyvát minden nagyságban, melyet kölcsön is adunk. 37

Baumann János és Baumann Lajos.

mint Domán Ignác cég tulajdonosai

Strada Josif Vulcan (Kazinoz-utca) 11.

BAUMANN LAJOS ARAD

Iroda: Str. Josif Vulcan (Kazinoz-utca) 11.
Lakás: Piata Avram Ianou (Szabadság-tér) 11. 86

hordókereskedő, vesz és elad minden nagyságú hordókat. Egyben értesítem a t. Bortermelőket és kereskedőket, hogy hordókat kölcsönbe is adok, úgy helyi farolásra mint szállításra.

HIRDETMEY.

Hivatkozva a Cluj-i pénzügyi minisztérium államtitkárságának 23610-1920. számú rendeletére, felhívom az összes gyári és kereskedelmi munkaadókat, hogy az alkalmazottaikról levonni köteleles hátralékos adókat most már különbeni végrehajtás terhe alatt 15 napon belül okvetlenül szállítsák be a városi adópenztárhoz.

Az idézett rendelet értelmében arról is értesítem a munkaadókat és munkásokat, hogy a kérdéses adónak beszállítását felfüggesztő rendelet miatt egyes esetekben netán le nem vont adóknak befizetésére a munkaadók szavalossága mellett indokolt esetekben joguk van a pénzügyi igazgatóságnál halasztás, illetve részletfizetés engedélyezése iránti kérelmüket benyújtani.

Arad, 1921. január hó 9-én.

SZTOJKA,

sejül perceptoralutui-orasenesc.

Hulladék papir

nagymennyiségben kapható

Cim a kiadóban.

Apró hirdetések.**Levelezés.**

„DOCTOR 42” jelzet helyen levele van. 133

DRAGA JENOM! Közleményét olvastam annak tartalma kellemetlenül érintett. Elludja képzelni, hogy én annyi ideig várni tudok? Barátját én bírtam reá, hogy oda utazzon, abban a reményben, hogy maga vele jön, az idő elég kedvező lett volna. Kérem legyen valámit érdeklőben és jöjjön. Irjon ez irányban a régi címre. Vagy talán a kapott levél hatása alatt áll. Legyen őszinte és irjon meg mindent amit érez, esküszöm, hogy ha elpusztulok is azt magamba zárom. Csokolom. 166

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES dolgos mindenek, vagy bejárónó azonnalra felvétetik. Strada Consistoriului (Batthyány-utca) 23., I. em. jobbra. 1000

ROMAN, MAGYAR ES NEMET nyelvet szóban és írásban tökéletesen bíró, könyveléshez értő, telekkönyvi ügyekben, továbbá jegyző és ügyvédi irodai adminisztratív teendőkben teljessen járatos középkorú egyén bármely irodai állást keres a onnalra. Ajánlatokat „Sok oldalú” jellegére a kiadóba kér. 100

NEMET esetleg magyar nevelőnő két kisleányka mellé jó fizetéssel vidékre felvétetik. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10436

ÉPÍTÉSZETI IRODABAN gyakornoknak felvétetik négy középiskolát végzett fiú. Steiner József műépítész. Strada Closca (Szen László-utca) 7. 180

Vétel és eladás.

NYULANK URAK RÉSZÉRE frack öltöny, szalonkabát, téli kabát, zillinderkaplap börtökkel, klack-zillinder, többféle nyakkendők eladók. Ugyanott egy használt copir-könyv. 450 üres lappal eladó. Novák Ferenc vasúti vendéglős Herkulesfürdő. 163

ELADÓ harmonium 2 regiszeres 4 octavos Gróf Leimigen-utca 8. Teodosescu. 164

FAJTISZTA szentbernáthyi him gyönyörű példány eladó. Wagner. Pankota. 167

Aranyat, ezüstöt bármily mennyiségben a legmagasabb áron vesz a**BRANDÉSZ-féle ókszergyár részére a****Központi Aranybevéltő ékszerész**

ARADON, Boulevardul Regele Ferdinand I (József fog-ut) 12. 5207

Vésnöki munkát szép kivitelben aranyba és ezüstbe elvállal.

Névjegyeket, levélpapírokat, meghívókat, üzleti és hivatali**NYOMTATVÁNYOKAT**

kisebb-nagyobb mennyiségben legjutányosabb, legcsinosabb kivitelben és legjobb papíroson készít az

Aradi Közlöny nyomdája

:: (Az Arad-cesanádi egyesült vasutak palotájában.) ::

SZOBA KONYHA SPEIZ, berendezéssel, sürgösen átadó. Cim Est hirlapirodában. 10471

EGYSZOBÁS lakberendezés átadható lakással eladó. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10436

FAFÜTÉSES iürdökálya megvételre kerestetik. Cim: Wallinger hirdetőjében Lázár-utca. 10436

ELADÓ: 16 HP., 25 HP. benzín motor, 20 HP. nyersolaj motor, 16 HP., 32 HP., 65 HP. és 100 HP. szivógáz motor. Arad, Vasipar vasöntöde és gépgyár. 94

HASZNALT ÓLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Ingatlan.

MAGÁN és bérházak, birtokok, szőlők, kisebb tanyák előnyös feltételek mellett eladók. Bővebbet Wallinger adásvételi közvetítő irodájában. 10436

Uzletek.

BETEGETSÉG MIAIT belvárosban jóforgalmu élelmiszer üzlet berendezéssel 6500 Leiert eladó. Ertekezethi Schächternél, Arpad-tér 5. 69

Oktatás.

EBÉD ELLENÉBEN mindenféle kultur nyelvtanítást vagy társalgást vállalnék. Cim a kiadóban. 182

NEMET órákat jutányos árért ad ausztriai úrnő. Cim: Wallinger hirdetőjében. 10436

Ellátás.

URI CSALÁDNAL 1-2 intelligens hatalemler vagy iskolai tanuló teljes ellátást kaphat, Piata Catedralei (Tökölly-tér) 2a) 1. emelet. ajtó 6. 181

Külömféle.

APRÓHIRDETÉSEKET az Aradi Közlöny részére felvesz Wallinger István hirdetésfelvételi irodája Lázár Vilmos-utca, Klein I. hirdetői és hirlap irodája Strada Romanului (Zrinyi-u.) és Mandl, Boulevardul Regele Ferdinand I. (Boros Béni-tér) 15. szám alatti papírüzlete.

Máriaradna-Ménesi Központi Szászleázó És Gyümölcsértékesítő Szövetkezet.**MEGHIVÓ.**

A Máriaradna-Ménesi Központi Szászleázó És Gyümölcsértékesítő Szövetkezet paulisi cég folyó évi február hó 2-ik napján délelőtti fél 11 órakor Paulison a községi nagyvendéglő épületben

RENKIVÜLI KÖZGYÜLEST

lart, melyre a t. szövetkezeti tagokat ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két szövetkezeti tag kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseinek előterjesztése a szövetkezet vagyonának értékesítéséről, ezzel kapcsolatban határozat hozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránt
3. Az igazgatóság indítványa a szövetkezet feloszlása, illetőleg a felszámolás kimondása s annak tartamára három felszámoló és három felügyelő-bizottsági tag megválasztása iránt. 168

Paulis 1920. december 31.

BÓDI BÓDOG s. k.
igazgatósági elnök.

Magyarország, Ausztria és Csehszlovákiába bármilyen megbízást felelősség mellett elvállal.

„Haber” kereskedelmi ügynöksége
Str. Unirel (Fábán Gábor-utca) 5. 10436

Primaria orasului cu drept de municipiu Arad.

65-1921. pm.

HIRDETMEY.

Közhirre tételek, hogy a 10314-1920. sz. miniszteri rendelet végrehajtása értelmében vonatkozólag azon egyénekre, akiknek a közellátási minisztérium államtitkársága által utólagosan, vagy ideiglenesen megengedtetik az integrális listá érengedmény.

Felhívom az összes tulajdonosokat, gyárüzem és vállalatok igazgatóságokat, úgymint a közhivatalok főnökeit (állami megyei és községi) hogy 1921. január 31-től kezdődőleg minden hó végén 2 példányban készítsenek névszerinti kimutatást az ipari és kézi munkásokról, városi és megyei közhivatalnokokról, akik alkalmazva vannak azon aradi telepeken, illetőleg közhivataloknál mely kimutatások egy példánya ielteljesítendő a polgármesteri hivatalhoz a fentemlítt időközökben.

2. A névszerinti kimutatásokból megállapítható, hogy az illető munkás vagy hivatalnok azon hónapban hány napot dolgozott ténylegesen, úgyszintén feltüntetendő minden munkás, vagy közhivatalnok családtag számát (szülők, gyermekek, unokák, testvérek), akik részorulnak a munkás, vagy hivatalnok támogatására aki mint családientartó szerepel és ezekkel egy háztartásban és egy földel alatt él.

A 3 éven aluli gyermekek nem lesznek tekintetbe véve.

Közhivatalnokok

3. Közhivatalnokok közül csak azok lesznek a kimutatásba felvéve:

a) akiknek havi alapfizetése 600 leien alul van és egy családtaggal bírnak,
b) akiknek havi alapfizetése 600 lei és 2 családtaggal bírnak.

4. A névszerinti kimutatásokban feljegyzendő minden a hónapon keresztül történt változások, különösen névszerinti kimutatás kiállítását és hivatalok családtagjai hány napot élveztek a közös háztartásban.

5. Magániparosok, akik valami mesterséggel üznek anélkül, hogy műhelyükben segédekkel, tanoncokkal, ipari, vagy kézi munkásokkal dolgoznának, a névszerinti kimutatás kiállítását január 20-án fognak jelentkezni a közellátási vállalatnál (kulturpalota).

6. A névszerinti kimutatások a munkás közhivatalnok és magániparos saját bemonása alapján készítenők, amit az illető vállalat vagy főnöke előtt tett.

7. A névszerinti kimutatások kiállítására alkalmával bármely hamis bemonás, vagy csalás, maga után vonja a fentemlítt miniszteri rendeletben foglalt büntetések következmenyeit.

Arad 1921. január 5.

ROBU,
polgármester.